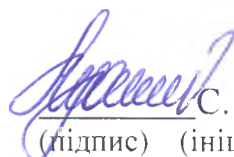

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 С. Ю. Лукашевич
(підпис) (ініціали та прізвище)

«28» серпня 2023 р.

СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИСТИЧНИМ ЗАГРОЗАМ
НА ОБЄКТАХ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ТА ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»

Освітня програма: Правоохоронна діяльність

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Форма навчання: денна / заочна

Силабус введено в дію
з 01.09.2023 року

Харків – 2023

Розробник:
доцент кафедри права гуманітарно-
правового факультету,
кандидат юридичних наук, доцент

С. Ю. Лукашевич

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні
кафедри права гуманітарно-правового факультету

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри
доктор юридичних
наук, професор

Н. Є. Філіпенко

Погоджено
з представником здобувачів освіти

Д. Є. Донець

1. Загальна інформація про викладача

Лукашевич Сергій Юрійович,
доцент (посада),
кандидат юридичних наук (науковий ступінь),
доцент (вчене звання).

Перелік дисциплін, які викладає: «Кримінологія», «Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції»; «Актуальні питання інформаційної безпеки аерокосмічної галузі», «Правові основи протидії терористичним загрозам на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту».

Напрями наукових досліджень: теоретичні та прикладні проблеми сучасного наукознавства, методологічні та правові засади сталого розвитку, методологія кримінології, методика кримінологічних досліджень, проблеми запобігання та протидії злочинності й корупції.

Контактна інформація: e-mail: s.lukashevych@khai.edu.
Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – перший

Обсяг дисципліни:

Денна: 4 кредитів ЄКТС /120 годин, у тому числі аудиторних – 48 год. (лекції 24 год., семінарські / практичні 24 год.), самостійної роботи здобувачів – 72 год.

Заочна: 4 кредитів ЄКТС /120 годин, у тому числі аудиторних – 16 год. (лекції 06 год., семінарські / практичні 10 год.), самостійної роботи здобувачів – 104 год.

Форма здобуття освіти – денна/заочна

Дисципліна – обов'язкова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські / практичні заняття

Види контролю – модульний контроль, іспит

Мова викладання – українська

Пререквізити: Філософія права; Актуальні проблеми теорії права; Сучасні проблеми кримінального права та кримінології; Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства; Особливості розслідування окремих видів злочинів.

Кореквізити навчальної дисципліни: Сучасні проблеми доказування у кримінальному провадженні; Використання кримінального аналізу щодо протидії кримінальним правопорушенням на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту; Актуальні проблеми правового регулювання та організації безпеки суб'єктів господарювання критичної інфраструктури та повітряного транспорту; Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції; Актуальні питання забезпечення прав і свобод людини у кримінальному судочинстві; Судові експертизи у кримінальному та адміністративному провадженнях за фактами втручання у діяльність об'єктів критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у магістрантів професійної правової культури, орієнтованої на загальнолюдські ідеали і цінності; розвитку правового мислення; генерування теоретичних і практичних знань щодо тероризму як політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також правових основ запобігання терористичним загрозам, створення дієвих механізмів запобігання та протидії терористичним загрозам на об'єктах критичної інфраструктури України.

Завданнями навчальної дисципліни є генеза у слухачів вмій та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам підготовки магістрів:

– формування системи теоретичних знань щодо сучасних ознак тероризму, а також щодо правових основ запобігання терористичним загрозам як на міжнародному, так і на національному рівнях;

– набуття навичок вести самостійну професійну діяльність у сфері запобігання та протидії терористичним загрозам в умовах викликів сьогодення;

– опанування інструментарієм застосування вітчизняних та закордонних стандартів діяльності різних суб'єктів запобігання та протидії тероризму;

– розвиток умій із запровадження комплексу антитерористичних заходів на

об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту;

– формування теоретично і емпірично обґрунтованих уявлень про специфіку розробки та впровадження заходів запобігання та протидії терористичним загрозам на загальносоціальному та спеціально-кримінологічному рівнях;

– оволодіння методиками оцінки терористичних загроз на об'єктах аерокосмічної галузі та повітряного транспорту як складових критичної інфраструктури України;

– формування практичних навичок системного аналізу міжнародного та національного законодавства та розроблення рекомендацій щодо запобігання та протидії терористичним загрозам на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту на основі власних спостережень та досліджень інших авторів.

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права, у тому числі знання правових основ та засад системного вирішення проблем запобігання та протидії терористичним загрозам на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

Загальні компетентності (ЗК): Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності (СК): Після закінчення цієї програми магістрант буде здатен:

СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.

СК8. Здатність визначено і наполегливо ставити професійні завдання та організовувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за результати виконання цих завдань.

СК10. Здатність аналізувати, оцінювати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань.

СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

СК13. Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях.

СК17. Здатність управління діяльністю служб в сфері убезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

СК19. Здатність планувати, організовувати, координувати здійснення правоохоронних заходів за фактами виявлених правопорушень та нейтралізації їх наслідків.

Перелік очікуваних результатів навчання:

ПРН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

ПРН2. Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

ПРН3. Організувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність.

ПРН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

ПРН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

ПРН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

ПРН10. Користуватись державною системою урядового зв'язку, Національною системою конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сферах кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, криптографічного та технічного захисту інформації, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку.

ПРН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

ПРН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.

ПРН13. Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

ПРН14. Розробляти та управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців.

ПРН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

ПРН16. Використовувати сучасні методи і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань.

ПРН17. Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та

оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні); оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності).

ПРН18. Мати навички вирішення завдань у складі міжвідомчих органів з проблем забезпечення безпеки та підтримання правопорядку.

ПРН19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

ПРН20. Вміти виявляти системні проблеми та визначати стратегічні напрямки протидії кримінальній протиправності на об'єктах обслуговування та убезпечення.

ПРН22. Організовувати та координувати діяльність правоохоронних підрозділів з виявлення потенційно-небезпечних осіб як фактор загроз правопорядку на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

ПРН23. Планувати, організовувати, координувати здійснення правоохоронних заходів за фактами виявлених правопорушень та нейтралізації їх наслідків.

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ТЕРОРОЛОГІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Тема 1. Загальні засади антикорупційного законодавства України.

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год.:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семинарське заняття) 4 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Корупція в державі як соціальне явище. Загальна характеристика корупції. Поняття корупції, корупційного правопорушення та правопорушення пов'язаного з корупцією. Основні напрямки та вихідні принципи сучасної антикорупційної політики. Суб'єкти формування та реалізації антикорупційної політики. Генеза законодавства України в сфері запобігання корупції.

Нормативно-правове забезпечення запобігання і протидії корупції. Система правових актів, які утворюють антикорупційне законодавство. Закон України «Про запобігання корупції». Сутність антикорупційного законодавства. Антикорупційна стратегія.

Використання в антикорупційному законодавстві понять: неправомірна вигода, подарунок, пряме підпорядкування, близькі особи, члени сім'ї, державний орган, виборні особи.

Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення. Суб'єкти, на яких поширюються дія Закону України «Про запобігання корупції». Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Особи, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, - у випадках, передбачених антикорупційним законодавством. Кандидати на пост Президента України та кандидати у народні депутати України, зареєстровані в порядку, встановленому законом.

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Органи Національної поліції України. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). Повноваження НАЗК. Уповноважені особи НАЗК. Передбачені статтею 13⁻¹ Закону України «Про запобігання корупції» уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції.

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ). Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП). Державне бюро розслідувань (ДБР). Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших кримінальних правопорушень.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 2. Механізм запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год.:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 4 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Система антикорупційних заходів. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища (ст. 22). Обмеження щодо одержання подарунків (ст. 23). Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними (ст. 24). Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 25). Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування (ст. 26). Обмеження спільної роботи близьких осіб (ст. 27).

Інші механізми запобігання і протидії корупції. Фінансовий контроль та декларування доходів (ст. 45, ст. 46). Контроль та перевірка декларацій. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. Вимоги щодо прозорості та доступу до інформації.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 3. Дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Поняття та види конфлікту інтересів. Головні ознаки конфлікту інтересів. Два види конфлікту інтересів. Суть приватного інтересу.

Способи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суб'єктів, визначених Законом України «Про запобігання корупції». Контроль за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів. Порядок дій, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів, її обов'язки. Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів. Заходи самостійного врегулювання конфлікту інтересів.

Відповідальність за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень та усунення їх наслідків. Кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна відповідальність у встановленому законом порядку за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. Главою 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією». Розділ XVII Кримінального кодексу України «Злочини у сфері службової діяльності та

професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг». Корупційні злочини відповідно до КК України: ст. 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 417 у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також злочини, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365, 365-2, 366-1, 367, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 368-5, 369, 369-2 ККУ.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 4. Особливості відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

За вчинення корупційного правопорушення встановлено три види відповідальності: кримінальну, дисциплінарну, цивільно-правову; за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, встановлено чотири види відповідальності: кримінальну, адміністративну, дисциплінарну, цивільно-правову.

Порядок притягнення до кримінальної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення визначається Кримінальним кодексом України і Кримінальним процесуальним кодексом України, до адміністративної – Кодексом України про адміністративні правопорушення, до дисциплінарної – Кодексом законів про працю України, а також законами, статутами і положеннями, затвердженими законами, до цивільної – Цивільним кодексом України і Цивільним процесуальним кодексом України.

Законодавство, включаючи частину 1 статті 61 Конституції України, допускає одночасне притягнення за одне й те саме діяння до кримінальної, дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності, оскільки ці види відповідальності мають різну юридичну природу. Допускається також поєднання адміністративної, дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності за одне й те саме правопорушення. Однак поєднання кримінальної та адміністративної відповідальності за одне й те саме правопорушення є неприпустимим, на що вказує, зокрема, частина 2 статті 9 КУпАП. Так, частиною другою статті 65 Закону визначено, що особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї

покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

На сьогодні в Україні відсутній єдиний кодифікований нормативно-правовий акт, в якому вирішувалися б питання притягнення до дисциплінарної відповідальності, що може наставати, у тому числі, за вчинення корупційних правопорушень.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 5. Нормативно-правове положення особи, яка надає допомогу в запобіганні і протидії корупції – викривача.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону (далі – корупційне правопорушення), вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 6. Взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами влади у сфері формування та реалізації державної антикорупційної політики.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Громадські об'єднання, їх члени або уповноважені представники, а також окремі громадяни в діяльності щодо запобігання корупції мають право: 1) повідомляти про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікт інтересів спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, Національному агентству, керівництву чи іншим представникам органу, підприємства, установи чи організації, в яких були вчинені ці правопорушення або у працівників яких наявний конфлікт інтересів, а також громадськості; 2) запитувати та одержувати від державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в порядку, передбаченому Законом України "Про доступ до публічної інформації", інформацію про діяльність щодо запобігання корупції; 3) проводити, замовляти проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів, отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій; 4) брати участь у парламентських слуханнях та інших заходах з питань запобігання корупції; 5) вносити пропозиції суб'єктам права законодавчої ініціативи щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання корупції; 6) проводити, замовляти проведення досліджень, у тому числі наукових, соціологічних тощо, з питань запобігання корупції; 7) проводити заходи щодо інформування населення з питань запобігання корупції; 8) здійснювати громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання корупції з використанням при цьому таких форм контролю, які не суперечать законодавству; 9) здійснювати інші не заборонені законом заходи щодо запобігання корупції.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема № 7. Антикорупційна стратегія як основний програмний документ в антикорупційній сфері та шляхи її реалізації

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Прийняття Антикорупційної стратегії – один із пріоритетів держави для створення дієвої системи запобігання корупції, визначення основних напрямів її діяльності на довгострокову перспективу, розроблення комплексних заходів для протидії цьому негативному явищу, а також виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків. Антикорупційну стратегію розробляє Національне агентство з питань запобігання корупції на основі аналізу ситуації щодо корупції. В подальшому Національне агентство забезпечує моніторинг, координацію та оцінку ефективності її виконання. Антикорупційна стратегія є рамковим стратегічним документом, що містить чітку програму дій, спрямованих на зниження рівня корупції, а також визначає принципи, мету, завдання, пріоритети, механізми та очікувані результати реалізації державної антикорупційної політики в Україні. Правовою основою розробки та реалізації Антикорупційної стратегії є Конституція України, Закон України «Про запобігання корупції», інші закони України та міжнародні конвенції, ратифіковані Україною, що визначають засади антикорупційної політики держави.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 8. Етичні стандарти поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб. Імплементация міжнародних етичних стандартів поведінки державних службовців у національне законодавство

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему

Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Норми етичної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб, викладено у міжнародних антикорупційних стандартах, зокрема в: статті 8 Конвенції ООН проти корупції, яка встановлює вимогу щодо розробки та прийняття країнами-учасницями Кодексів поведінки державних посадових осіб, а також рекомендацію щодо запровадження заходів і систем, які: - сприятимуть тому, щоб державні посадові особи повідомляли відповідним органам про корупційні діяння, про які їм стало відомо під час виконання ними своїх функцій; - зобов'язуватимуть державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, *inter alia*, про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи та про суттєві дарунки або прибутки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт інтересів щодо їхніх функцій як державних посадових осіб; - встановлюватимуть відповідальність державних посадових осіб, які порушують кодекси або стандарти.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 9. Окремі аспекти функціонування уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Організаційно-правові засади забезпечення діяльності уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції: порядок утворення підрозділів, визначення їх організаційного статусу; критерії щодо визначення штатної чисельності працівників уповноважених підрозділів. На сьогодні єдиним нормативно-правовим актом, який визначає статус, завдання, права та обов'язки уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, порядок їх утворення (визначення), є постанова Кабінету Міністрів України від 4 вересня 2013 року № 706 «Питання запобігання та виявлення корупції», якою затверджено Типове положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань

запобігання та виявлення корупції. Так, відповідно до пункту 3 вказаної постанови керівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Голові Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, керівникам органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, головам обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій доручено, з урахуванням вимог затвердженого цією постановою Типового положення: - утворити (визначити) та забезпечити функціонування уповноважених підрозділів у межах загальної чисельності працівників апаратів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, апарату Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, апаратів органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, апаратів обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій; 78 - забезпечити утворення (визначення) та функціонування уповноважених підрозділів на підприємствах, в установах та організаціях, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим. **Завдання для СРС:**

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 10. Запобігання та протидія корупції на об'єктах аерокосмічної галузі як складової критичної інфраструктури України.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття (Семінарське заняття) 2 год.: розв'язання прикладних завдань. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем. Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

В умовах ведення бойових дій та проведення операції Об'єднаних сил на Сході України питання боротьби з корупцією набули нового значення. Корупція в аерокосмічній галузі є однією із загроз для національної безпеки України. Вона знижує ефективність організації та боєздатність країни, відволікає ресурси або підвищує їх фактичну вартість, негативно впливає на морально-психологічний стан співробітників аерокосмічної галузі.

Засади загальної відомчої антикорупційної політики будуються з урахуванням високого рівня довіри суспільства до співробітників аерокосмічної галузі, які входять до трійки найбільш поважних державних інституцій і майже не поступаються неурядовим організаціям, засобам масової інформації та релігійним установам; існування умов для високого корупційного потенціалу аерокосмічної

галузі, пов'язаного з управлінням значними державними ресурсами, підвищеним рівнем закритості та принципом єдиноначальності, який наділяє начальників певними дискреційними повноваженнями.

Політика щодо запобігання та протидії корупції передбачає реалізацію антикорупційних реформ, забезпечення прозорості та підзвітності, залучення громадянського суспільства до цих процесів, створення ефективних механізмів запобігання корупції, врегулювання конфлікту інтересів та забезпечення контролю за дотриманням правил щодо доброчесності особами, уповноваженими на виконання функцій держави, посилення ефективності управління фінансовими ресурсами, зменшення корупційних ризиків у сфері публічних закупівель шляхом забезпечення їх прозорості і конкурентності посилення можливості для виявлення та кримінального переслідування корупційних діянь.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота магістрантів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження)

7. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на семінарських та практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів; проведення програмованого контролю (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль: складання модульного контролю; складання іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт	0..2	1	0...2
Семінарські заняття	0...2	2	0...4
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль 2			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	8	0...16
Виконання практичних робіт	0...2	8	0...16
Рішення тестових завдань	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42
Модуль 3			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	5	0...10
Виконання і захист практичних робіт	0..2	5	0...10
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-16
Усього за модуль			1-36
Усього за курс			60...100

Білет для іспиту/заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Приклад

1. Поняття та ознаки транспортного кримінального правопорушення - 20 балів
2. Типові тактичні операції початкового етапу розслідування кримінальних правопорушень у сфері екологічної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності). – максимальна оцінка 60 балів

Всього – максимальна оцінка 100 балів

Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);

- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);

- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);

- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);

- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);

- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);

- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);

- написання реферату (5 балів);

- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);

- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці в Mentor), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2017» та «Про академічну доброчесність» СУЯ ХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21.06.2019(зі змінами від 22.01.2020) (<https://khai.edu/ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennyaosvitnogo-procesu/>; <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

3. Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>)).

10. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД);
3. Mentor: <https://mentor.khai.edu/>

11. Рекомендована література, інформаційні ресурси

Законодавство

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Конвенція ООН від 31.10.2003 р. (ратифікація від 18.10.2006 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
3. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією : Конвенція Ради Європи від 27.01. 1999 р. (ратифікація від 18.10.2006 р.). URL: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101
4. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією : Конвенція Ради Європи від 04.11. 1999 р. (ратифікація від 16.03.2005 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
6. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>
7. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. (ред. від 22.05.2019 р.). № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794->
8. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. (ред. від 18.10.2019 р.). № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
9. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. (ред. від 18.10.2019 р.). № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
10. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. (ред. від 18.10.2019 р.). № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
11. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 20.05.1997 р. (ред. від 20.10.2019 р.). № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
12. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. (ред. від 18.10.2019 р.). № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
13. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. (ред. від 25.09.2019 р.). № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
14. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. (ред. від 03.07.2019 р.). № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12/stru>
15. Про статус народного депутата України : Закон України від 17.11.1992 р. (ред. від 01.11.2019 р.). № 2790-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
15. Про інформацію. Закон України № 2658-XII від 02.10.92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
16. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
17. Деякі питання проведення антикорупційної експертизи: наказ Міністерства юстиції України від 18 березня 2015 р. № 383/5 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>
18. Про затвердження Положення про Урядового уповноваженого з антикорупційної політики від 4 грудня 2013 р. № 949;
19. Про затвердження Порядку організації та проведення конкурсу з формування Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції від 25 березня 2015 р. № 140;

20. Про затвердження Положення про Національну поліцію від 28 жовтня 2015 р. № 877;

21. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців від 11 лютого 2016 р. № 65;

22. Про утворення Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 24 лютого 2016 р. № 104.

23. Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: Рішення НАЗК 09.02.2018 № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18>

Базова

24. Адміністративне право України: Повний курс: **підручник** / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с. (посилання: <http://sipl.com.ua/?p=7239>)

25. Антикоруційне право: **навч. посібник** / В.І. Литвиненко, Ю.П. Лісовська, П.М. Лісовський. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 240 с.

26. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія. Наук. ред. Б. М. Головкін. Харків : Право, 2018. 188 с.

27. Бугайчук К.Л., Беспалова О.І. Запобігання конфлікту інтересів в діяльності осіб уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування: наук.-метод. рек. Х.: Харк. нац. ун-т. внутр. справ, 2016. 41с.

28. Волошенко А. В. Корупція: історичні витоки та сучасні прояви // Актуальні проблеми економіки. 2015. № 3. С. 8-16.

29. Велика українська кримінологічна енциклопедія. У 2 т. / редкол.: В. В. Сокурєнко (голова), О. М. Бандурка (співголова) та ін.; наук. ред. О. М. Литвинов. Харків : Факт, 2021. 853 с.

30. Добровольська Н.В., Хамходера О.П. Офіс Президента України як державний орган (у контексті антикорупційного законодавства). Держава та регіони. Серія: Право. 2020. № 2 (68). С. 82-90.

31. Дудоров О.О. Узагальнення судової практики у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (статті 172-4 172-9 КУпАП). 2019. 253 с. URL: <http://pravo.org.ua/img/books/files/1568817689cplr.%20consolidated%20judicial%20practice%20on%20administrative%20offenses%20related%20to%20corruption.pdf>

32. Ващенко О.М., Чех Н.О., Тесленко Р.Ю. Антикоруційна програма юридичної особи: поняття, зміст та дискусійні питання. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/51922/1/5289-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-10658-1-10-20181221.pdf>

33. Громадськість у запобіганні і протидії злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід : монографія / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний, С. С. Шрамко та ін. ; за заг. ред. В. В. Голіни, М. Г. Колодяжного. ХАРКІВ : Право, 2017. 284 с.

34. Запобігання корупції : **підручник** / [Б.М. Головкін, О.Ю. Шостко, О.В. Новіков та ін.]; за заг. ред. Б.М. Головкіна. Харків : Право. 2019. 291 с.
35. Канєвський Г.О., Бабакішієва Г.Н., Зеленьак О.П. Посібник для уповноваженого підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції. К., Центр політичних студій та аналітики «Ейдос», 2018. С. 8- 20. URL: <http://eidos.org.ua/wpcontent/uploads/2018/09/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%84%D1%96%D0%BD.pdf>
36. Кушнар'єв І. В. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. С. 96-108. URL: <http://idpnan.org.ua/files/kushnarov-i.v.-politichnakoruptsiya-porivnyalno-politologichna-kontseptualizatsiya-d.pdf>
37. Лукашевич С.Ю. Засади програмування і планування заходів запобігання корупції : Особливості застосування антикорупційного законодавства: від розслідування до вироку суду : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (17 жовт. 2019 р., м. Харків) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України ; Громад. спілка «Центр запобігання та протидії корупції» ; Громад. рада при М-ві внутр. справ України. Харків : ХНУВС, 2019. 216 с./ С.100-102.
38. Лукашевич С.Ю. Об'єкти запобігання злочинності та корупції// Теорія і практика правознавства: електронне наукометричне фахове видання Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Головний редактор д-р юрид. наук, проф. А. П.Гетьман. Випуск 2 (20) / 2021. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/244883>
39. Лукашевич С.Ю. Принципи антикорупційної політики та антикорупційної діяльності // Запобігання корупції у приватному секторі : матеріали наук.-практ. онлайн «круглого столу», присвяченого 25 річчю із дня створення НДІ вивчення проблем злочинності та 95 річчю із дня народження акад. Володимира Сташиса (м. Харків, 1 лип. 2020 р.). С. 92-96. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Банчук О.А. та ін.; наук. ред. Хавронюк М. І., К.: Ваіте, 2018. 472с.
40. Машлякевич Д. С. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні : моногр. / Д. С. Машлякевич, О. М. Литвинов ; Кримінол. асоц. України. –Харків : В деле, 2016. – 260 с.
41. Михайленко Д.Г. Протидія корупційним злочинам засобами кримінального права: концептуальні основи. Монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 582 с.
42. Окунев А., Бойко О., Лукин С. Антикорупційний комплекс: посіб. для програми з підготовки осіб, відповідальних за реалізацію антикорупційної програми. Київ, 2018. 177 с.
43. Правові основи запобігання та боротьби із корупцією : **навч. посіб.** для підготовки до атестації здобувачів вищої освіти / Б.М. Головкін, К.А. Автухов, М.Ю. Валуйська, С.Ю. Лукашевич та ін. ; за ред. Б.М. Головкіна і С.Ю. Лукашевича. Харків : Право. 2018. 288 с.
44. Правовий захист викривачів / за заг. редакцією О.В. Нестеренко, О. Ю. Шостко. Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини»», 2016. 94 с.

45. Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією: **практ. посіб.** / кол. авт.; за ред. доктора юрид. наук, проф. О.М. Костенка. Київ : Національна академія прокуратури України, 2018. 346с.

46. Філіпенко Н. Є. Кримінологічна діяльність судово-експертних установ України : монографія. Харків : Коллегіум, 2020. 392 с.

47. Філіпенко Н.Є. Причинний комплекс корупційної злочинності // Кримінального-правові та кримінологічні засади протидії корупції в Україні: матеріали науково-практичної конференції (м. Харків, 19 квітня 2013р.) / МВС України; ХНУВС; Крим. асоціація України. Х.: ХНУВС, 2013. С. 276-279.

48. Хамходера О.П. Безсистемність антикорупційної суб'єктності патронатних службовців: «громадські засади» та інші квазіновації. Журнал східноєвропейського права. 2020. Вип. 77. С. 152-162.

49. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення : **підручник** / [В.Я. Настюк, О.Ю. Синявська, В.В. Мартиновський та ін.]; за заг. ред. В.Я. Настюка. Харків : Право, 2019. 512 с.

50. Mykola Nechyporuk, Volodymyr Pavlikov, Nataliia Filipenko, Hanna Spitsyna, Ihor Shynkarenko Cyberterrorism Attacks on Critical Infrastructure and Aviation: Criminal and Legal Policy of Countering. Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering – 2020. Synergetic Engineering P. 206-220. ISBN 978-3-030-66716-0 ISBN 978-3-030-66717-7 (eBook). <https://doi.org/10.1007/978-3-030-66717-7>

51. Mykola Nechyporuk, Oleksandr Kliuiev, Aleksandar Ivanović, Nataliia Filipenko (2021) Development Strategy of International Cooperation of Forensic Science Institutions of Ukraine with Foreign Experts in Prevention of Terrorist Attacks on Aerospace Industry and Critical Infrastructure. Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering – 2021. Synergetic Engineering Pp. 825-848. Presents the proceedings of the ICTM'21 Conference held in Kharkov, Ukraine, at November 28–29, 2021. ISBN: 978-3-030-94259-5 (eBook). URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-94259-5_64

Інформаційні ресурси

- Офіційний веб-портал Верховної Ради України

<http://rada.gov.ua/>

- Офіційний веб-портал Президента України

<http://www.president.gov.ua>

- Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України

<http://www.kmu.gov.ua>

- Офіційний веб-портал Ради національної безпеки і оборони

<https://www.rnbo.gov.ua/>

- Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора

<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

- Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України

<https://mvs.gov.ua/uk>

- Офіційний веб-портал Національної поліції України

<https://www.npu.gov.ua/>

- Офіційний веб-портал Служби безпеки України
<https://ssu.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції
<https://nazk.gov.ua/uk/>
- Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України
<https://nabu.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів
<https://arma.gov.ua/>